

Nieuwsbrief Duurzaamheid van de Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

7 november 2021

Een dagje meelopen met de Climate Miles 2021

Zaterdag 16 oktober van Deventer naar Apeldoorn. Nadat we 6 jaar geleden met een groepje uit Aalsmeer één of meerdere dagen zijn meegelopen met Urgenda naar Parijs, wilden we dat ook dit jaar weer doen. Het gaat om pittige afstanden per dag van rond de 25 kilometer.

We kozen voor zaterdag 16 oktober. Anderen hadden al vanuit onze Gemeente een week eerder met een klimaatpelgrimage meegelopen. Wij zijn rond kwart over 9 gestart in Deventer.

Urgentie van deze zaterdag: kringlooplandbouw

Iedere dag van de Climatediles staat er een klimaatprobleem extra in de schijnwerpers. Mensen gebruiken vandaag de dag zo'n 70% van alle grond op aarde (afgezien van de met ijs bedekte grond) voor het verbouwen van voedsel en andere gewassen die ons voorzien in ons levensonderhoud. We doen dit echter zo intensief, dat de bodem langzaam uitgeput raakt. Dat zorgt voor lagere opbrengsten, bodemerosie én het versterkt klimaatverandering: doordat er minder gewassen verbouwd kunnen worden op een uitgeputte bodem, wordt er minder CO₂ uit de atmosfeer opgenomen. Bovendien draagt bodemuitputting bij aan het uitbreiden van woestijnen, hetgeen ook weer waterstress en voedseltekorten veroorzaakt. Kortom: het is tijd voor een radicaal andere manier van landbouw.

We moeten toewerken naar kringlooplandbouw. Dat is een vorm van landbouw waarbij biomassa en voedingsstoffen worden vastgehouden in het voedselsysteem. Op die manier is er minder behoefte aan nieuwe voedingsstoffen in de vorm van kunstmest en veevoer. Bovendien betekent het ook dat we niet meer grond en grondstoffen gebruiken dan strikt noodzakelijk is: een optimale benutting van het areaal dus, zonder het gebruik van vernietigende pesticiden.

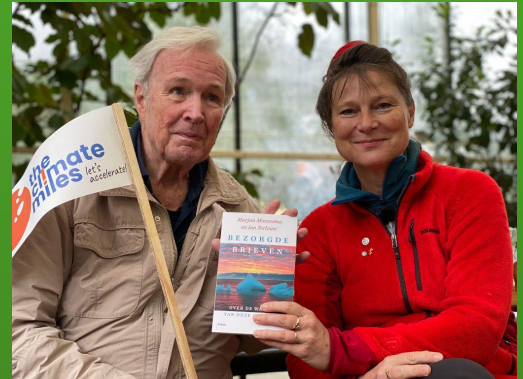
In de spotlight: Caring Farmers

Het is deze zaterdag Wereldvoedseldag en daarom liepen de Caring Farmers mee. Caring Farmers is de boerenbelangenbehartiger voor alle boeren die op weg zijn naar een natuur inclusieve kringlooplandbouw. Voor boeren die al kringlooplandbouw bedrijven, of die de eerste stappen in die richting maken. Zij willen een natuurinclusieve landbouw bedrijven waar de input van gronden en grondstoffen zo laag mogelijk is, maar zoveel mogelijk monden kan voeden. De boeren van Caring Farmers laten dus zien wat er allemaal mogelijk is: een vorm van landbouw waarbij een neutraal of positief effect is op de natuur, klimaat, dier en biodiversiteit! Ze brengen alle partijen bij elkaar die samen kunnen werken aan een nieuw en houdbaar voedselsysteem en organiseert allerlei

activiteiten om deze doelstelling te behalen. Van congressen tot het planten van bomen. Zij maken zich hard voor een snelle transitie naar natuurinclusieve kringlooplandbouw. Zij ondernemen nu actie en wachten zeker niet af!
Zie voor verdere informatie: <https://caringfarmers.nl/>

Ontmoeting met Jan Terlouw

Bij de eerste koffiepauze in Twello is ook Jan Terlouw, in november wordt hij 90, aanwezig. Hij schreef dit jaar het boek 'Bezorgde brieven: over de wereld van onze kleinkinderen' samen met Marjan Minnesma. Hij spreekt ons kort, maar nog zeer krachtig toe en moedigt ons aan. Het is overduidelijk dat de klimaatzaak hem aan het hart gaat.

Herenboerderijen, we hebben er ook eentje dichtbij in Leimuiden

's Middags brengen we een bezoek aan Herenboerderij Wenumseveld: een kringloopboerderij waar alles met elkaar samenhangt. Alle producten worden vers en op een ecologische manier verbouwd.

Een Herenboerderij is een kleinschalig coöperatief gemengd boerenbedrijf. Een coöperatie van 200 huishoudens is eigenaar en samen hebben ze een boer in dienst. Hij (of zij) is de vakman, van alle markten thuis en produceert exclusief voor hen het eten dat ze willen. Denk daarbij aan groenten, fruit, aardappelen, uien en vlees van runderen, varkens en kippen. Een Herenboerderij is 15 tot 20 hectare groot en voedt circa 500 mensen. Deze was dus vlakbij Apeldoorn, maar wat blijkt: er is er ook eentje in Leimuiden: 'Coöperatie Herenboeren Aan den Drecht'. We kunnen daar niet meer zelf aan deelnemen, want er zijn ondertussen genoeg leden. Maar er wordt gestreefd naar nog meer Herenboeren in het Groene Hart.

Zie ook: <https://www.herenboeren.nl/> e <https://herenboerengroenehart.nl/leimuiden/>

En nu ligt de bal in Glasgow

Rond half 6 komen we aan in Apeldoorn na maar liefst 26 kilometer. Het was super om te lopen met de hoogste opkomst tot nu toe! En wij mochten daar bij zijn. Het was een mooie, inspirerende dag. Maar het zou nog mooier zijn als ook Glasgow tot een goed doortimmerd en ambitieus nieuw klimaatakkoord gaat leiden. Want daar zit de wereld wel op te wachten. De tijd van 'pappen en nathouden' is allang voorbij!

Nico.

Concept Warmtevisie gemeente Aalsmeer is gereed

Misschien is het u ontgaan, maar de gemeente Aalsmeer heeft in de zomer een concept Warmtevisie opgeleverd en aan de inwoners van de gemeente voorgelegd.

Wat staat er eigenlijk in die warmtevisie?

Wel, heel in het kort, daarin is aangegeven hoe de gemeente denkt om te gaan met het vraagstuk van het **gasvrij** maken van de gemeente in 2040. Hoe komen we van het aardgas af en kunnen we toch nog lekker onze huizen verwarmen en warm water gebruiken. Dat is best een hele overgang, maar wel een heel noodzakelijke in het kader van de energie transitie die nodig is vanwege de klimaatverandering.

Elke wijk in Aalsmeer is anders en heeft een andere aanpak nodig

Terug naar Aalsmeer, die visie geeft dus een richting aan waarin je moet denken aan oplossingen. En die oplossingen moeten per wijk worden gezocht, elke wijk in Aalsmeer is anders en heeft dus ook een andere aanpak nodig. In die visie staat nu hoe de gemeente er per wijk tegenaan kijkt en wat de mogelijkheden zijn. Nog geen definitieve keuzes, maar denkrichtingen. Zodat de mensen ook mee kunnen gaan denken en mee gaan werken natuurlijk. Want nogmaals, het wordt een hele opgave.

De hoofdpunten uit het stuk

Wat zijn de hoofdpunten uit het stuk? Er komt een 2-sporen aanpak. De eerste is bedoeld om wijken klaar te maken voor de overgang naar aardgasvrij in de toekomst. Dat betekent vooral isoleren dus. En dat is vooral bedoeld voor wijken met veel oude huizen die een laag energielabel hebben. Concreet wordt als voorbeeld de Stommeer aangegeven en dan met name de huizen met label E, F of G. Daar zal in de komende jaren als eerst naar gekeken worden. Daar komt dan ook een uitvoeringsplan voor en mogelijk ook subsidies en dergelijke. Het tweede spoor is om huizen ook al daadwerkelijk van het gas af te halen. Dat zou bijvoorbeeld heel goed kunnen met de wat nieuwere huizen (van na 1992), die al voldoende geïsoleerd zijn en heel goed met een zogenaamde warmtepomp verwarmd kunnen worden. Voorbeelden van dergelijke wijken zijn de nieuwere wijken in Kudelstaart. Daar zullen bewoners de komende jaren gestimuleerd en ondersteund worden om hun huis van het gas af te krijgen. En dit zijn de eerste acties die er voor 2030 toe moeten leiden dat enkele wijken dan al echt van het gas af zijn, we daar allemaal veel van kunnen leren en daarna de andere wijken kunnen laten volgen. Kortom, grote plannen, heel belangrijk dat iedereen daar ook eens goed naar kijkt en zich ook alvast gaat voorbereiden op deze noodzakelijke energietransitie die er aan gaat komen.

U kunt de concept Warmtevisie terug vinden op de website van de gemeente Aalsmeer, <https://www.aalsmeer.nl/home/nieuws/meedenken-over-de-warmtevisie-aalsmeer>

Leo Bakker

In de vaatwasser of met de hand afwassen ?

Bij de uitdagingen die we begin dit jaar aangingen was er één over watergebruik in de douche. In dat groepje kwam onder andere waterverbruik aan de orde, waaronder de vergelijking tussen met de hand afwassen en een vaatwasser. Henk Westerhof deed een dappere poging om dit uit te zoeken. Hier zijn zijn bevindingen.

De consumentenbond heeft recent weer een onderzoek gehouden over vaatwasmachines. Dit voorjaar zijn de energielabels vervangen, omdat ze steeds zuiniger zijn geworden en de aanduiding A+++ moesten gebruiken voor de zuinigste machines. (Dat is nu D geworden). In de consumententest vind ik een zuinige vaatwasser van Bosch, die gebruikt 7,7 liter per wasbeurt in het eco programma, en 0,85 KWh aan stroom. In een meer gewoon programma is

het 9,5 liter en net zoveel stroom. Een Miele is nog wat zuiniger met stroom 0,75 Kwh. Als ik onze wasbak met water vul tot plezierige afwas hoogte/diepte, dan gaat er ongeveer 9 liter water in. (Met een teiltje is dat ongetwijfeld minder, maar dat wast minder lekker af).

Dan is er het spoelen wat je bij de handafwas eigenlijk altijd wel doet om het sop er af te spoelen. Aan de andere kant: veel mensen spoelen ook de spullen even af voordat ze de vaatwasser in gaan. Dit schijnt overigens niet nodig te zijn. Bij de handafwas zal dikwijls het warme water op gas verwarmd worden, dat is in principe iets gunstiger dan op stroom water verwarmen. De vergelijking van vaatwasser met een elektraboiler of close in boiler maakt niet veel uit in stroomgebruik. Er zit wel verschil in temperatuur. De handafwas doe je op pakweg 40 graden, de vaatwasser doet al snel 45 of 55 graden en gebruikt dus ook navenant meer energie.

De belangrijkste factor lijkt mij hoe vaak je afwast. Bij de handafwas doe je vaker per dag de afwas, omdat vele mensen het niet leuk vinden om vuile vaat op het aanrecht te hebben staan. Bij de vaatwasser zet je het er alvast in, en ziet de keuken er netjes uit. Meestal draait een vaatwasser dan ook niet vaker dan eens per dag. (Al moet ik toegeven dat wij regelmatig ook nog een paar dingen af te wassen hebben, omdat ze niet meer in de vaatwasser passen)

Oei, dit wordt een vergelijking met wel heel veel factoren.

Mijn conclusie: als je eenmaal per dag met de hand afwast en heel zuinig bent met spoelwater, dan zou het kunnen dat je ietsje zuiniger uit bent dan met een moderne, zuinige vaatwasser. Maar veel kan het niet uitmaken, en zodra je twee keer per dag afwast is het voordeel weg. Ik heb hier overigens geen rekening gehouden met de productiekosten aan energie en materialen en het vervoer van de vaatwasser. Als je dat meerekent, is dat weer in het voordeel van de handafwas.

Ik heb ook nog even gegoogled op 'handafwas of vaatwasser'. Dan vind je allerlei pagina's van mensen die ook geprobeerd hebben deze afweging te maken. De trend daar is dat de handafwas toch iets duurzamer is, als je niet teveel water gebruikt om te spoelen.

Tips voor zuinig afwassen (hand en machine):

<https://www.consumentenbond.nl/ vaatwasser/ bespaartips>

<https://www.milieucentraal.nl/ energie- besparen/ apparaten-in-huis/ vaatwasser/>

Henk

Hoe we een klimaatramp kunnen vermijden

Onder deze titel schreef Bill Gates (rijk geworden met Microsoft en inmiddels bekend filantroop) een boek dat concrete plannen beschrijft om de klimaatverandering een halt toe te roepen. Daarbij geeft hij aan dat dit het moeilijkste project is waar de wereld ooit voor heeft gestaan. Tegelijk benadrukt hij dat het kán, stoppen met het toevoegen van broeikasgassen aan de atmosfeer. Het streven is 0 uitstoot van broeikasgassen. Vergelijk dat met de 51 miljoen ton CO2 equivalenten die momenteel de atmosfeer in gaan. Vervolgens behandelt hij de vijf belangrijke gebieden waar die CO2 wordt geproduceerd: het maken van spullen (cement, staal, kunststof) 31%, opwekken van stroom, 27%, het produceren van

voedsel, 19%, vervoeren en verplaatsen, 16% en warm en koel blijven, 7%. Aan elk van deze gebieden wijdt Bill Gates een hoofdstuk waarin hij de uitdagingen beschrijft, de mogelijkheden die er al zijn, en de innovaties die nog uitgevonden moeten worden om de benodigde resultaten te bereiken. Daarbij speelt de 'groene meerprijs' een belangrijke rol. De maatregelen en innovaties mogen slechts een beperkte meerprijs hebben t.o.v. de huidige kostprijs. In de laatste hoofdstukken werkt hij z'n plannen verder uit en komen er lijstjes van benodigdheden. Ook gaat hij in op de rol en het belang van de overheid (hoewel dit erg van de Amerikaanse overheid uit gaat) en een kort hoofdstuk over wat je zelf kunt doen, als consument.

Al met al is het een indrukwekkende inventarisatie van wat er aan de hand is en welke enorme aantallen projecten we met elkaar moeten klaar spelen om de klimaatramp te voorkomen. Waar de auteur de bedoeling heeft hoop en optimisme te geven, bekruipt mij als lezer toch wel het gevoel dat er érg veel tegelijkertijd moet gebeuren om dit tot een goed einde te brengen. Daarbij vertrouwt hij, beïnvloed door z'n technologische achtergrond, ook veel op innovaties en technologische vooruitgang om dingen mogelijk te maken die nu nog niet kunnen. (Maar hij weet dat wel overtuigend te onderbouwen).

Een goed boek voor wie gedegen en heldere informatie wil verkrijgen over de mogelijkheden om de doelen voor 2050 van 'Parijs' te halen, maar wie niet op ziet tegen bij vlagen taaie stof.

Henk

Duurzaam: de warmte van een datacentrum wordt uitgewisseld

Het datacenter van NL|DC te Aalsmeer wisselt de warmte die vrijkomt op de zalen, middels warmte/koude uit voor de verwarming van zwembad de Waterlelie, IKC Triade (een onderwijscentrum en kinderopvang) en Fertiplant een bedrijf dat potplanten en plantenstekken exporteert.

De duurzaamheidscommissie sprak met Rohald van Dijk van Fertiplan. Kijk hier het filmpje!

Colofon

Commissie Duurzaamheid van de Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer bestaat momenteel uit: Leo Bakker, Nico Eveleens, Hans van der Meulen, Priscilla Verwoert en Henk Westerhof.

Voor vragen, ideeën, opmerkingen:
cie-duurzaamheid@dgaalsmeer.nl

